

[૪૪]

SEAT No. _____

No. of Printed Pages: 02

Sardar Patel University

M. A. Examination IInd Semester (CBCS) Sanskrit
Monday Date: 26/03/2018 Time: 10:00 a.m. to 01:00 p.m.

PA02C SAN21: **Indian Philosophy: Shankarabhashya of Shankaracharya Adhyaya-2 (Omit Baudha Khandana) & Vivekachudamani of Shankar**

Total Marks: 70**(૧૦)**

પ્ર-૧ બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નો (બધા ફરજિયાત)

૧. સાંખ્યોના મતે જગતની ઉત્પત્તિનું કારણ કયું છે ?
 (A) પરમાણુ (B) માયા
 (C) પ્રકૃતિ (D) શૂન્ય
૨. અધિકરણમાં કુલ કેટલી બાબતો આવે છે ?
 (A) ૦૬ (B) ૦૫
 (C) ૧૧ (D) ૦૭
૩. નીચેનામાંથી પાશુપતોના મતે પદાર્થ નથી.
 (A) વિધિ (B) યોગ
 (C) કાર્ય (D) સિદ્ધિ
૪. કણાદે કયા દર્શનની રચના કરી છે ?
 (A) ન્યાય (B) વૈશેષિક
 (C) પાશુપત (D) તંત્ર
૫. યોઽપ્સુ તિષ્ઠન્, યોઽયોઽન્તરો યમયતિ। આ વાક્ય કયા ઉપનિષદનું છે ?
 (A) બૃહદારણ્યક (B) તેત્તિરીય
 (C) છાંદોગ્ય (D) મુંડક
૬. વિવેકચૂડામણિ _____ પ્રકારનો ગ્રંથ છે.
 (A) ભાષ્ય (B) તંત્ર
 (C) પ્રકરણ (D) સ્તોત્ર
૭. બ્રહ્માત્મૈકત્વબોધેન _____ સિદ્ધ્યતિ।
 (A) યોગઃ। (B) મોક્ષઃ।
 (C) સ્વર્ગઃ। (D) કર્મમ્।
૮. નીચેનામાંથી કોષ નથી.
 (A) પ્રાણમય (B) વિજ્ઞાનમય
 (C) જ્ઞાનમય (D) આનંદમય
૯. આદિ શંકરાચાર્યે કેટલા મઠોની સ્થાપના કરી ?
 (A) ૦૩ (B) ૦૭
 (C) ૦૨ (D) ૦૪
૧૦. ચિન્તાવિલાપરહિતં _____ નિગદ્યતે।
 (A) શ્રદ્ધા। (B) તિત્તિક્ષા।
 (C) આસ્તિકતા। (D) ઇચ્છા।

પ્ર- ૨ શંકરાચાર્યના સિદ્ધાંતોની સમીક્ષા કરો.

(૧૫)

અથવા

પ્ર- ૨ શંકરાચાર્યની ખંડનશૈલી વિશે સવિસ્તર નોંધ લખો.

(૧૫)

પ્ર-૩ (અ) ગમે તે એક સાનુવાદ સમજાવો

(૦૫)

૧. ચેતનાયા: ચ ધેન્વા: સ્નેહઇચ્છયા પયસ: પ્રવર્તકત્વ-ઉપપત્તે, વત્સચોષણેન ચ પયસ: આકૃષ્યમાણત્વાત્। ન ચ અમ્બુન: અપિ અત્યન્તમ્ અનપેક્ષાં, નિમ્નભૂમિ-આદિ-અપેક્ષત્વાત્ સ્યન્દનસ્ય। ચેતનાપેક્ષત્વં તુ સર્વત્ર ઉપદર્શિતમ્। ઉપસંહારદર્શનાત્ ન ઇતિ ચેત્, ન ક્ષીરવત્ હિ। ઇતિ અત્ર તુ બાહ્યનિમિત્તનિરપેક્ષમ્ અપિ સ્વાશ્રયં કાર્યમ્ ભવતિ ઇતિ એતત્ લોકદૃષ્ટ્યા નિદર્શિતમ્। શાસ્ત્રદૃષ્ટ્યા તુ પુન: સર્વત્ર એવ ઈશ્વરાપેક્ષત્વમ્ આપદ્યમાનં ન પરાણુદ્યતે।

૨. અત ઉત્તરમ્ ઉચ્યતે- પત્યુ: અસામઙ્ગસ્યાત્ ઇતિ। પત્યુ: ઈશ્વરસ્ય પ્રધાનપુરુષયો: અધિષ્ઠાતૃત્વેન જગત્કારણત્વં ન ઉપપદ્યતે। કસ્માત્। અસામઙ્ગસ્યાત્। કિં પુન: અસામઙ્ગસ્યમ્। હીનમધ્યમોત્તમભાવેન હિ પ્રાણિભેદાન્ વિદધત: ઈશ્વરસ્ય રાગદ્વેષાદિદોષપ્રસક્તે: અસ્મદાદિવત્ અનીશ્વરત્વં પ્રસજ્યેત। પ્રાણિકર્મ-અપેક્ષિતત્વાત્ અદોષ ઇતિ ચેત્। ન। કર્મેશ્વરયો: પ્રવર્ત્યપ્રવર્તયિતૃત્વે ઇતરેતરાશ્રયદોષપ્રસજ્ઞાત્। ન, અનાદિત્વાત્ ઇતિ ચેત્। ન, વર્તમાનકાલવત્ અતીતેષુ અપિ કાલેષુ ઇતરેતરાશ્રયદોષાવિશેષાદ્ અન્ધપરંપરાન્યાયાપત્તે:।

પ્ર- ૩ (બ) ગમે તે એક વિશે નોંધ લખો

(૧૦)

૧. ભાવગતમત સમજાવો

૨. શંકરાચાર્યે કરેલું જૈનમતનું ખંડન

પ્ર-૪ વિવેકચૂડામણિનું શીર્ષક સમજાવી તેનું સાહિત્યિક સ્વરૂપ વિશે ચર્ચા કરો

(૧૫)

અથવા

પ્ર-૪ વિવેકચૂડામણિમાં પ્રતિપાદિત મુક્તિ અંગે સવિસ્તર નોંધ લખો

(૧૫)

પ્ર- ૫ (અ) ગમે તે એક શ્લોક સાનુવાદ સમજાવો

(૦૫)

૧. ઉદ્ધરેદાત્મનાત્માનં મગ્નં સંસારવારિધૌ।

યોગારૂઢત્વમાસાદ્ય સમ્યગ્દર્શનનિષ્ઠયા।।

૨. અજ્ઞાનમૂલોડયમનાત્મબન્ધો નૈસર્ગિકાનાદિરનન્ત ઈરિત:।

જન્માપ્યયવ્યાધિજરાદિદુ:ખપ્રવાહપાતં જનયત્યમુષ્ય।।

પ્ર- ૫ (બ) ગમે તે એક વિશે નોંધ લખો

(૧૦)

૧. અધ્યાસ

૨. ષડ્ગતાત્પર્યલિંગ

— x —